UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази в тиждень виходом Видавничого Стоваришення Українських Робітничих Вістий.
Передплата $4.00 на рік.
Редакція за оголошеня не відвічає.
Редакція рукописий не звертає.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

БРЕХНІ ВІДЕНСЬКИХ ЧОРНОСОТЕНЦІВ.

Віденський орган збанкротованої підсудсько-петлюрівської "комбінації", "Воля", в ч. 7. з дня 14. серпня с. р. приносить своїм читачам ось яку "вістку" "з українського житя на чужині":

"Нас сповіщають з певних жерел, що большевицький посол в Америці витрачає зараз силу гроший на дезорґанізацію тамошного українського громадянства, між иншим і на видане quasi — українських ґазет, як "Укр. Робітничі Вісти" і "Українські Щоденні Вісти", та ин. В сих ґазетах працює богато большевицьких аґентів — Євреїв та Росіян. Між иншими і скілька типів, відомих у нас на еміґрації, як напр. викинутий недавно з "Нової Доби" за провокацію Дятлов".

Оттак в питомій собі нахабно-брехливий спосіб "інформує" чорносотенна "Воля" своїх читачів.

Спитати-б лише ред. "Волі", з яких то "певних жерел" її так "сповіщають" про "українське житє" в Америці? Ми віримо, що "інформатор" "Волі" мав би находити ся десь в Америці, инакше як він знав би, що тут робить ся. Отже, чому той інформатор не виступить з подібними "закидами", як у "Волі" — тут в Америці? В Америці за большевиками та "большевицькими фондами" о много більше пошукують, чим напр. у Відни. Чоловік за такі "разоблаченія", як у "Волі", дістав би ще добру нагороду. А однак тутешна чорна сотня не виїздить з подібними "закидами" проти укр. робітничої преси. Виходить, що нема куди з чимось подібним рипати ся. І тому нам не хочеть ся вірити, щоби хтось з Америки подавав "Волі" подібні "інформації" про тутешні укр. робітничі ґазети. Послідне "нас сповіщають з певних жерел" — таксамо сфабриковане в ред. "Волі", як і всі инші підлі брехні, на котрих віденська "Воля" здобула собі рекорд.

Тепер перейдім до самих "інформацій" "Волі". Каже "Воля", що "большевицький посол в Америці витрачає зараз силу гроший на дезорґанізацію тамошного українського громадянства". Що правда, большевицький посол в Америці не здає нам звіту зі своєї роботи, але з того, що пише про него і його діяльність американська буржуазна преса, можна заключати, що він не має часу ані найменшої потреби звертати навіть увагу на т. зв. вами "українське громадянство", а не то щоби він "витрачував зараз силу гроший" на його "дезорґанізацію". Ми віримо, що той большевицький посол не знає навіть імен "провідників" того вашого "громадянства" — таке воно йому нічим нешкідливе, ані не грає тут жадної ролі. Та й хто-ж є те окричане вами тутешне "українське громадянство"? Кільканайцять чи найбільше кількадесять людців: редакторів протиробітничих ґазет, голов і урядників ріжних союзів та комітетів для збираня гроший, попів ріжних сект і т. п. Все клясово свідоме робітництво до того "громадянства" себе не зачисляє. Мало того. Ті робітники, котрі через свою несвідомість попирали ще донедавна всю ту контрреволюційну сволоч, нині від неї масово відвернули ся і можна сподівати ся, що незадовго її прийде кінець. Доказом сього служить се, що ті, дотепер обдурювані робітники не хочуть вже більше складати гроший ріжним комітетам на ратоване чиїх кишень, не хочуть попирати більше чорносотенних ґазет, не хочуть приходити на ріжні патріотичні шопки, уряджувані для виманюваня гроший від робітників. Єсли хто хоче про все те переконати ся, хай читає тутешну протиробітничу пресу. І до сеї "дезорґанізації" тутешного "укр. громадянства" привели не "сила гроший" большевицького посла, але злочинна, зраднича політика таких панів, як редактори "Волі", разом з "героями" Петлюрами та Петрушевичами, крадіж і марноване міліонів ріжними петлюрівськими "місіями" та "комісіями" по столицях Европи, і вкінци зібране десяток тисяч ріжних фондів тутешними "громадянськими діячами", котрі то гроші опинили ся в кишенях збираючих. Але найголовнійше — се збанкротоване контрреволюційної протибольшевицької політики петлюрівщини в старім краю, вслід за чим і наступило банкроцтво тутешної петлюрівщини. Ось де причина "дезорґанізації" тутешного "укр. громадянства".

Дальше. Такої підлої але глупої брехні, як те, що в "Укр. Роб. Вістях" і "Укр. Щод. Вістях" "працює богато большевицьких аґентів — Євреїв та Росіян" — ми навіть не можемо серіозно трактувати. Нам смішно робить ся при читаню тих слів. Се лише показує всім укр. робітникам, особливо тим, що живуть у Вінніпеґу і часто приходять до Укр. Роб. Дому, де видають ся "Укр. Роб. Вісти", та бачуть, хто коло них працює, — на які підлі брехні спосібні чорносотенці від петлюрівської "Волі".

Але "Воля" бреше всюди, де лише розходить ся о те, щоби гавкнути на большевиків. Щоби показати читачам, як бреше "Воля" про річи, котрі відомі цілому світови, ми наведемо лише з одного, того самого 7. ч. "Волі" з 14 серпня слідуючі приміри.

Саме тоді, коли анґлійська робітнича партія і взагалі анґлійські робітники вели велику кампанію за невмішуванєм ся Анґлії до війни з совітською Росією і Україною і анґлійське правительство застосовувало ся до сих робітничих домагань, "Воля" подала слідуючу "новинку":

"Робітнича партія в Анґлії дає свою підтримку Лойд Джорджові **в оборону Польщі проти большевиків.** (Підчеркнене "Волі".)

Чуєш, читачу? Як тобі подобаєть ся така "правдомовність" чорносотенного орґану? Чи може вже хто перевисшити тут "Волю" в перекручуваню всім відомих фактів і в нахальній брехні?!

А ось друга цвітка з укр. чорносотенної журналістики.

В депеші з Берліна під датою 5. серпня ми читали: "Др. Вальтер Сімонс, німецький міністер заграничних справ, зложив сьогодня в парляменті декларацію, що німецьке правительство є готове ужити всіх средств, щоби не допустити до перевозу аліянтських військ через німецьку територію на поміч Польщі. Др. Сімонс заявив, що як окажеть ся потреба, то Німеччина готова воювати, щоби лише не допустити до нарушеня німецької території".

А ся сама новинка звучала у "Волі" так:

"Міністер закордонних справ Германії Сімонс заявив, що **Германія виступить проти російських большевиків".** (Підчеркнене "Волі".)

Ось якими "вістями" з "певних жерел" годує "Воля" своїх читачів!

Можна-б навести богато більше примірів на доказ "правдомовности" "Волі", але й сего вистарчає, щоби бачити в повній наготі моральне обличе збанкротованих петлюрівських чорносотенців.

Не від річи буде згадати, що та сама "Воля", котра зі скаженою заїлістю накидаєть ся завсігди на російських і українських большевиків і виписує на них несотворені річи (котрі потім залюбки передруковують ся в тутешній укр. протиробітничій пресі), в той самий час промовчує всі злочини, поповнювані польськими білоґвардійцями на Україні.

Тепер кілька слів про те, за чиї гроші видаєть ся "Воля". Повтікавші з України і Галичини українські інтеліґенти її не в силі утримувати, хоч би і мали гроші, бо їх мало. В Америці укр. робітники її також не купують і не читають, на що жалувала ся недавно "Свобода", котра проголошувала на продаж поодинокі випуски "Волі". Звідки-ж дістає "Воля" гроші на своє істноване?

Відповідь на се дає Андрій Жук, бувший чи ще й "теперішний" "радник при міністерстві закордонних справ" покійної петлюрівської "республики", в віденськім "Укр. Прапорі" з 17. лютого с. р. В статі "На злобу і не злобу дня" він пише:

"Не знаю також, для чого в пасквілю "Волі" прибавлено мені до радника ще й "таємного дорадника". Хиба на се, щоби дати мені привід пригадати, що між "таємними" порадами була одна, **з якої скористала і "Воля" і її редактор,** та піднести дуже характеристичний для нашої журналістики момент, що **субвенціонований міністерством закордонних справ орган,** стараєть ся не лишати сухої нитки головним чином на репрезентантах сього міністерства. Я сього не ждав і тепер каю ся, що **у великій мірі причинив ся до істнованя сього органу".** (Підчеркненя наші. Ред.)

А що, чорносотенці з "Волі"? Де пахне "силою гроший"? Се-ж те саме "міністерство закордонних справ" тримало вас при житю, котре вже 10-ий місяць находить ся під опікою у Варшаві. За варшавські гроші, а вірнійше за гроші світової реакції ви істнуєте і обпльовуєте своєю гадючою піною все, що дороге і святе кождому чесному робітникови. Через те, що ви залежні від Варшави, ви вічно видумуєте найнеможливійші брехні на большевиків, а рівночасно промовчуєте злочини польських панів на Україні та стараєте ся оправдати шляхоцько-петлюрівський союз. Ви запродали ся "варшавському смітю" і як вірний пес, сповняєте його волю. Тому брешіть дальше на робітничий рух, бо се одинока ціль вашого істнованя. Брешіть ще до якогось часу, як вам приказують з Варшави, бо незадовго прийде вам таксамо капут, як прийшов вже вашому побратимови "Шляхови". За вашу безуспішну "роботу" Варшава вас довго вже держати не буде. В.

МІСТ ДО ЕВРОПИ.

(Роля Галичини в революції.)

Щоби оцінити, оскільки велике значінє має Галичина (розуміючи східну) для соціялістичної революції в середній а дальше і в західній Европі, досить глянути оком на її ґеоґрафічне положенє.

Безпосередні границі з Угорщиною, Чехословакією і Польщею, в яку глибоко врізуєть ся двома клинами, західною і північною частиною, говорить ясно, що ся країна буде головним тереном бою соціялістичної східної Европи з сучасною середущою.

Рано чи пізно, але Галичині припаде відіграти чималу ролю в процесі всесвітної революції.

Галичина се ключ до Европи. Се місток, що буде споювати захід з радянськими республиками сходу Европи.

Всесвітна капіталістична різня з 1914 року показує, як велике значінє мала в сій війні Галичина, як великі рішаючі бої відбували ся на сьому малому клаптику землі і то не ради великих природних богацтв, а з огляду на її територіяльне положенє. Хто мав східну Галичину в своїх руках, той диктував свою волю.

І сьогодня, коли ми тут приготовляємо ся до рішучого відбою польських наїздників, коли ми економічну і соціяльну перебудову краю відкладаємо на другий плян, коли звертаємо всі сили і всю увагу на фронт — не можемо недоцінювати тої ролі, яку зараз повинна відіграти Галичина, що по розкладі австро-угорської держави пережила дуже тяжку революційну школу.

Стремлінє до утвореня власної держави, боротьба з польською шляхтою за землю, революційний запал падолиста 1918 року, створенє революційної армії довели до того, що хоч сьому масовому революційному зривові надала дрібна буржуазія Галичини свою специфічну закраску — хоч вона захопила в свої руки керму політичного і економічного житя, всетаки, соціяльні низи Галичини невдоволені були з "власної" держави. Вони захотіли чогось більшого — хотіли панської землі і фабрик.

Дрібна буржуазія дати сього не могла і мусіла капітулювати.

І сей революційний процес в Галичині, який від 1918 року до січня 1920 року прибирав ріжнородні форми, який примусив галицьку армію еміґрувати зі своїх границь на широкі лани України, довів вкінці до того, що галицька дрібна буржуазія стратила цілковито вплив на робочі маси. Захопленє політичної влади являєть ся для неї безповоротним минулим.

Галичина не може істнувати як самостійна, економічно-політична одиниця, не маючи на се ніяких обєктивних даних.

Розвязку-ж галицького питаня, її приналежність до тої чи иншої держави, її економічну відбудову (до речі Галичина цілковито зруйнована европейською війною) може дати тільки розвал шляхецької Польщі.

Розвал шляхецької Польщі се одинокий ратунок Галичини від визиску капіталу і від поневоленя робочих мас. А силою, яка єдина може розвалити сю Польщу, являєть ся червона армія з одної сторони, і наростаюча внутрішна революційна сила в Галичині і Польщі з другої сторони.

Період захопленя національною війною вже пройшов. По аналізі минулого наступило певного рода отверезінє. Про се можуть свідчити найновійші вісти з Галичини, де політичне напруженє серед поодиноких партій і економічна кріза дійшли до своїх вершків і мусять, незалежно від волі польської шляхти, вилляти ся в певну форму. А в яку форму — се знаємо на прикладі революції в Росії і на Україні.

Щоби як слід оцінити сучасне становище Галичини, мусимо бодай короткими нарисами розібрати, що саме уявляє із себе Галичина, як економічна одиниця?

Ґеоґрафічне продовженє правобережної подільської плити, опертої о підніже Карпат (в південно-західному напрямкові), отсе Галичина, що волею судьби в 1772 році одружена з західною частиною бувшого польського королівства, творила блаженної памяти "коронний край" цісарської Австрії.

Відмінні суспільно-політичні умовини житя Галичини і правобережної України, відмінні економічні умовини б. Австрії і Росії довели Галичину до ролі політичного европейського смітника, а під економічним зглядом до ролі невичерпаного резервоару дешевих міліонів робочих рук для західного капіталу.

Край наскрізь хліборобський (76.82 проц. хліборобського населеня в Галичині) представляє собою сітку маленьких ліліпутних господарств, напів спролетаризованих, які не всилі проживити самих себе, які примушені продавати свою робочу силу на фабриках, сезоновими еміґраціями за границю.

Сільських багатіїв, куркулів нема, немає й середної селянської верстви (крім дуже маленького проц.), а за се є дві крайности: з одної сторони сотки тисяч ліліпутних хазяйств на передодні пролетаризації — з другої — велика земельна посілість (46.4 проц. всеї земельної площі). До річи треба згадати, що вся велика посілість в руках польської шляхти, яка всіми засобами борола ся проти упромисловленя Галичини (страта дешевих робочих рук на обробітку землі) і яка з політичних мотивів польського імперіялізму купчила землі в одних руках для переведеня в будучому кольонізації Галичини польським елементом в цїли її спольщеня.

Два останні десятиліття Галичини, се боротьба селянства з шляхтою за землю, се економічне запущенє Галичини до ряду найбільш відсталих економічних країн середної Европи.

Досить придивити ся на такі неприродні явища, як те, що Галичина, маючи величезні мінеральні богацтва (нафта, сіль, бурий вуголь, земний віск) і маючи рік-річно до 1,200,000 лишніх робочих рук, не могла силою тих виїмкових, неприродних обставин, сі лишні руки зужиткувати на піднесенє власного гірничого промислу, а висилала ту силу робочу за океани, чи в промислові округи Німеччини.

Лихва зростала застрашаючим темпом, селянська посілість щораз то більше роздрібнювалась, краєвий промисл хоча давав ознаки животіня, але не розвивав ся, спролетаризована маса селянства зростала все до більших розмірів, а вкінці европейська війна з 1914 року спустошила до решти Галичину, так, що економічна революція назріла в Галичині вповні і стримуєть ся лише зовнішними силами польської і антантської окупації. Конар.

ЗАВДАНЯ УКР. РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ.

(Уривок з листа т. Гуцайла до одного товариша.)

Берлін, 25-7-1920.

Дорогий Товаришу:—

...Тепер я Вам ось щось иншого скажу. Ви не готуйте ся до їзди ані на Буковину ані на Україну а готуйте ся до орґанізації американського робітництва для помочі европейській комуні. І не грішми а ділом. Гроші тут ні причім.

Я ось нині рано прочитавши часописні ріжні вістки виджу перед собою трету фазу світової війни. Перша фаза скінчилась берестейським миром, друга версальським миром, а трета фаза щойно почнеть ся і може потревати ще кілька літ.

Росія і Україна не приняли анґлійського предложеня завішеня оружія, бо вони знають, що таке завішенє Анґлія і Франція вихіснують для зміцненя Польщі. Через те Анґлія має висаджувати свої війська коло Ґданська для Польщі. А Франція ось ось стане домагати ся від Німеччини, щоби вона дозволила на перевіз французьких військ до Польщі. Коли би Німеччина згодила ся на таке предложенє Франції, то Росія піде війною не то через Польщу але й проти Німеччини. Тоді треба сподівати ся в Німеччині перевороту і побіди комунізму. Відти комунізм піде війною на Францію.

Приходить остання доба боротьби за те, чи Европа має бути комуністичною чи буржуазною. Питанє стоїть так остро, що жадна сторона не може подати ся...

Завданєм американських робітників не дозволити заладувати на американські кораблі ані одного патрона, ані одного карабіна, ані одної канони, ані одного літака. Ніщо з сих річий не сміє дістати ся до Европи, бо се все буде поміч для Анґлії і Франції проти комуністів.

Наколи у американських робітників є хоч крихітка зрозуміня своїх власних інтересів, наколи вони хоч троха відчувають невольничу долю своїх братів робітників в Европі, то вони застрайкують тоді, коли американські капіталісти схочуть помагати своїм братам драбам капіталістам в Европі. Честь робітнича вимагає сего, щоби робітники бодай в сьому помогли другим робітникам. Наколи американські робітники не хочуть мачати своїх рук в крови европейських робітників, то вони не сміють пустити ані одного корабля до Европи, який буде мати хочби один кріс.

Готуйте ся до сього, бо ось ось прийдеть ся вам заладовувати ножі на ваших братів.

До вас певно прийдуть ріжні посіпаки і скажуть, що американська індустрія мусить працювати для війни, бо інакше робітники не будуть мати заробітку. Тоді ви скажіть їм, що так, індустрія мусить працювати але не для куль а для вирібки поживи, ліків, одягу, плугів, кіс, серпів, млинків, борон, рискалів, бо сего потребує Европа, бо сего потребує робітничий світ. Але не треба крісів, канонів, пороху і т. д.

Товариші! Се не жарт! Се страшна правда. Ви її побачите за пару тижнів а найдальше в осени. Европа має ось ось пережити таке пекло, якого ще світ не бачив. Се буде останний суд.

Інакше бути не може. Не може істнувати одна робітнича держава побіч капіталістичних, які день і ніч тільки чигають на момент, щоби проковтнути її.

Кождий робітник мусить стояти на своїй стійці — не вибирати ся нікуди. Для робітника всюди є своя праця і свої завданя, бо вони нічим не ріжнять ся від завдань робітників далеких країв.

Ви всі українські робітники якраз потрібні в Америці на те, щоби Ви анґлійським робітникам розказали, за що бєть ся комуністична Росія і Україна, щоби Ви їм сказали, що вони бють ся і за долю американського робітника. Щоби вони не думали, що большевики, се виродки, але що европейські большевики проливають кров за американського робітника так добре як і за себе.

Подумайте, що було би, коли би в Америці не було ані Українців, ані Росіян, ані Німців, ані Ірляндців, ані Фінляндців і других? Тоді дуже легко було би американським капіталістам переконати американсько- анґлійських робітників, що їм конче треба помогти Анґлії, бо се їх братя, що конче треба помогти Франції, бо се їх приятель а Польща мучениця за святе діло і т. д. Було би так само легко, як легко було пійти американським капіталістам війною по стороні Франції і Анґлії проти Германії, хоч ніхто не загрожував американському народови. Я тим самим не стою по стороні бувшої бутної Германії але я сим хочу сказати, що Америка ані руш не йшла боронити якусь там правду а йшла боронити капіталістичні інтереси і йшла робити добрий бізнес. А свому народови голосила, що йде боронити честь американського народу.

Через се Ви мусите лишити ся в Америці, коли хочете, щоби не лежухи правили світом а правили ті, хто здобуває своїми руками всьо добро. Е. Гуцайло.

Товариші! Відновляйте передплату. Ширіть "Українські Робітничі Вісти". Збирайте фонд на свою робітничу часопись.

ДО НАШОГО БЕРЕГА.

В 2. ч. журнала "Техніка і Економіка шляхів сполученя" находимо статю про "Наші найблизші завданя" проф. Н. А. Гредескула — бувшого кадета.

Статю свою проф. Гредескул кінчить горячим **закликом до інтеліґенції** — "кинути ся на поміч народови" в його тяжкій праці будівництва нового житя.

Переживаючи в думках історію взаємин інтеліґенції й совітської власти, професор відкрито, щиро признаєть ся, що те, що діяло ся, не всім було ясним. Богато інтеліґентів розходили ся з сього приводу в поглядах. Богатьом здавало ся, ніби те, що діеть ся, йде в розріз з найдорозшими їхніми переконанями. Звідси — спроби спинити хід подій, котрі кінчили ся дуже погано".

Але тепер, коли на перший плян в совітській републиці "стає світле, радісне, добротливе", непорозуміне треба усунути з житя. Бо совітська република "приступає до здійсненя тої правди визволеня праці, будованя господарства й культури без визиску людини людиною; ся правда є всесвітна, вселюдська. Що-ж ми, інтеліґенти, особливо ми, російські інтеліґенти, можемо сказати проти сього? Що тут розходить ся з нашими переконанями? Проти чого ми могли би тут опирати ся й протестувати?"

Все добре, що добре кінчить ся... Але ми гадаємо, що і ранійше за "руйнуючої" доби революції; ніщо не мусіло би відштовхувати від неї інтеліґентів типу Гредескула, претендуючих на "понадклясовість". Бо, поперше, одночасно йшла і творча праця (се, здаєть ся все ще не зовсім "ясне" професорові), а подруге — есерівські традиції ("ліберали з бомбою") досить мусіли би виховати російську інтеліґенцію в переконаню, що революції в білих рукавичках не робить ся. Одначе, хто про старе згадає, тому око геть. Ми не втрачаємо надії, що, почавши прозрівати, інтеліґент згодом колись зрозуміє все.

Знаменне те, що він уже переоцінює свої погляди на "утопійність" робітничо-селянської революції. Він задумуєть ся й міркує:

"Повторяти, що се — "утопія?" Що се ще "передвчасне" і тому нездійсниме? Але-ж стало ся вжа так богато незвичайного й неймовірного, що, дійсно, дещо з наших колишніх понять про утопійність і передвчасність доводить ся признати трохи застарілим. Історія стоїть тепер на такім стрімкім повороті, що хто в силі відгадати його вуголь? Пластичність людської природи, в тім числі і природи мас, таки велика, що де можна бачити її границю?..."

"Блудний син" революції — інтеліґент, покуштувавши насолоди роскоші в білоґвардійськім стані і опинивши ся, як і треба було чекати, в свининці (пригадайте ґенеральське гриманє на покутуючих Білорусових: "На коліна!") вертає до батьківського лона. Пролетаріят — не евангельський буржуй, він не може (та й часу йому не стає) заколоти з сього приводу найліпше теля; він просто скаже:

— До праці? На роботу? Витаймо, просимо..."

"К. Труд", 28-5-1920.

З Югославії.

В Югославії професіональний робітничий рух з кождим днем збільшаєть ся. Після останньої статистики є професіонально зорґанізованих робітників:

8.000 в Дальмації,
25.000 в Босні, Герциґовині й Чорногорі,
25.000 в Сербії,
30.00 в Войводині,
55.000 в Словенську,
65.000 в Хорватії і Славонії.

Всі ті орґанізації є сполучені в Центральну робітничу синдикальну Раду Югославії.